

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૬] ૩ એસ.સી.આર. ૫૦૦

મેસર્સ ઇલેક્ટ્રો ઓપ્ટિક્સ (પી) લિ.

વિરુદ્ધ

તમિલનાડુ રાજ્ય

(સિવિલ અપીલ નંબર ૧૦૫૫૪ / ૨૦૧૦)

૨૬ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૬

[શિવ કીર્તિ સિંહ અને આર. ભાનુમતી, ન્યાયમૂર્તીશ્રી]

તમિલનાડુ જનરલ સેલ્સ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૫૯ અનુસૂચિ / ના ભાગ-બી ની એન્ટ્રી ૫૦, અનુસૂચિ / ના ભાગ-એફ ની એન્ટ્રી ૧૪ - અન્ય દેશોમાંથી આયાત કરાયેલ ઇલેક્ટ્રોનિક માલસામાન (સર્વેક્ષણ સાધનો) નું વેચાણ - વર્ગીકરણ, અનુસૂચિ / ના ભાગ-બી ની એન્ટ્રી ૫૦ હેઠળ, ૩% ના દરે ચાર્જેબલ

અથવા અનુસૂચિ / ના ભાગ-એફ ની એન્ટ્રી ૧૪ ૧૬% ના દરે ચાર્જેબલ -
ઠરાવવામાં આવ્યું: ઇલેક્ટ્રોનિક સર્વેક્ષણ સાધનો અનુસૂચિના ભાગ-એફ ની
એન્ટ્રી ૧૪ હેઠળ આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

અપીલોનો નિકાલ કરતા, કોર્ટે

ઠરાવ્યું: ૧.૧ અનુસૂચિનો ભાગ-બી કૃષિ પેદાશો, ખાદ્ય તેલ, કેરોસીન,
એલ્યુમિનિયમના ઘરગથ્થુ વાસણો, કાચું ઊન, હોઝિયરીનો માલ, સોના અને
ચાંદીની વસ્તુઓ, સાયકલ, ટ્રેક્ટર, વિવિધ ઇલેક્ટ્રોનિક વસ્તુઓ, ટેલિવિઝન
સેટ, ગ્રામોફોન જેવી વિવિધ પ્રકારની ચીજવસ્તુઓને આવરી લે છે, જે તમામ
૩% ના દરે ચાર્જેબલ છે. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, ભાગ-બી ની એન્ટ્રી ૫૦ નો હેતુ
માત્ર એવી બાકી રહેલી ઇલેક્ટ્રોનિક સિસ્ટમ, ઉપકરણ વગેરેને સમાવવાનો છે જે
અનુસૂચિમાં બીજે ક્યાંય ઉલ્લેખિત નથી અને તેથી, ૩% ના દરે ચાર્જેબલ છે.
સ્પષ્ટપણે, જો બીજે ક્યાંય ઉલ્લેખિત હોય અને અલગ દરે ચાર્જેબલ હોય, તો
તેનો એન્ટ્રી ૫૦ હેઠળ સમાવેશ કરી શકાય નહીં. આ નિષ્કર્ષ ભાગ-એફ માં
એન્ટ્રી ૧૪ ની બરાબર પહેલાની કેટલીક એન્ટ્રીઓ પર નજર નાખવાથી વધુ
મજબૂત બને છે. એન્ટ્રીઓ ૧૦, ૧૧, ૧૨ અને ૧૩ માં ૧૬% ના દરે ચાર્જેબલ
માલસામાન આવરી લેવામાં આવ્યા છે, જેમ કે ટાઈપરાઈટર, ટેલિપ્રિન્ટર,
ટેલ્યુલેટિંગ, કેલ્ક્યુલેટિંગ મશીન અને ડુપ્લિકેટિંગ મશીન વગેરે. આ તમામ ચાર
એન્ટ્રીઓમાં આ મશીનોની ઇલેક્ટ્રોનિક વેરાઈટીનો ચોક્કસ બાકાત છે. બીજી

બાજુ સંબંધિત એન્ટ્રી નં. ૧૪ માં કોઈપણ મશીનો અને ઉપકરણો જેમ કે સર્વેક્ષણ સાધનોની ઇલેક્ટ્રોનિક વેરાઈટીનું આવું બાકાત સ્પષ્ટપણે ગેરહાજર છે. સ્પષ્ટપણે ઇચ્છિત અસર ઇરાદાપૂર્વક છે જેથી તમામ પ્રકારની દૂરબીન , મોનોક્યુલર , સર્વેક્ષણ સાધનો વગેરેનો સમાવેશ કરી શકાય, પછી ભલે તે મેન્યુઅલ હોય કે ઇલેક્ટ્રોનિક. જો ઇરાદો અલગ હોત, તો એન્ટ્રી ૧૪ માં પણ અન્ય જુદા જુદા મશીનો અથવા સાધનોના સંદર્ભમાં એન્ટ્રી નં. ૧૦ થી ૧૩ ની જેમ 'ઇલેક્ટ્રોનિક' સર્વેક્ષણ સાધનોને બાકાત રાખીને દાખલ કરી શકાયા હોત અને સ્પષ્ટ કરી શકાયા હોત. તેથી, ઇલેક્ટ્રોનિક સર્વેક્ષણ સાધનો પણ અધિનિયમની પ્રથમ અનુસૂચિના ભાગ-એફ ની એન્ટ્રી નં. ૧૪ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યા છે. [પેરા ૪] [૫૦૪-ઇ-એચ; ૫૦૫-એ-બી]

૧.૨ અધિનિયમની કલમ ૧૨ હેઠળ આકારણી સત્તાધિકારી દ્વારા રિટર્ન સબમિટ ન કરવા અથવા ખોટું અથવા અધૂરું રિટર્ન સબમિટ કરવા માટે, બંને માટે, દંડ લાદી શકાય છે. સત્તાવાળાઓની નજરમાં અપીલકર્તાએ ખોટું રિટર્ન સબમિટ કર્યું જેના કારણે કલમ ૧૨ ની સંબંધિત કલમો અનુસાર દંડ લાદવામાં આવ્યો. ૧૯૯૩ માં અનુસૂચિમાં સુધારાઓને કારણે વિવાદની સ્થિતિ ઊભી થઈ હતી અને તે માત્ર તાત્કાલિક બે આકારણી વર્ષો પૂરતી જ મર્યાદિત હતી તે ધ્યાનમાં લેતા અને આ કોર્ટમાં પણ અપીલકર્તા પાસે એક સારો દલીલ કરવા યોગ્ય કેસ હતો જેણે દંડના આદેશો પર સ્ટે આપ્યો હતો તે ધ્યાનમાં લેતા, અપીલકર્તા દ્વારા

સબમિટ કરવામાં આવેલ રિટર્ન એ અપીલકર્તાના સ્ટેન્ડની શુદ્ધતામાં શુદ્ધ બુદ્ધિની માન્યતા ના કારણે હતું કે પ્રશ્નમાં રહેલ માલસામાન માત્ર ૩% ના દરે જ ચાર્જેબલ છે. કેસની હકીકતોમાં, એવું ઠરાવવું યોગ્ય રહેશે નહીં કે અપીલકર્તાએ એવું રિટર્ન સબમિટ કર્યું હતું જે તેની જાણ કે માન્યતા મુજબ ખોટું હતું. આ ચુકાદાના આધારે કાનૂની વિવાદના પરિણામ પછી જ, સત્તાવાળાઓ હવે પછી એમ ઠરાવવામાં વાજબી હોઈ શકે છે કે રિટર્ન ખોટું હતું. આવી સ્થિતિમાં અપીલકર્તાને ખોટું રિટર્ન સબમિટ કરવા માટે દોષિત ઠેરવવો જેથી તેના માટે દંડ આકર્ષિત થઈ શકે તે વિવેકાધિકારનો ન્યાયી અને યોગ્ય ઉપયોગ રહેશે નહીં. તેથી, કેસની વિશિષ્ટ હકીકતોમાં અને ન્યાયના હિતમાં, દંડની બાકી લેણી રકમ બાજુ પર રાખવામાં આવે છે. જોકે, અપીલકર્તા દ્વારા પહેલેથી જ ચૂકવવામાં આવેલ દંડ પરત કરવામાં આવશે નહીં. [પેરા ૮] [૫૦૬-એચ; ૫૦૭-એ-ડી]

મેસર્સ બીપીએલ લિમિટેડ વિરુદ્ધ આંધ્રપ્રદેશ રાજ્ય (૨૦૦૧) ૨ એસ.સી.સી ૧૩૯: ૨૦૦૧ (૧) એસ.સી.આર ૧૯૫ – અલગ પાડવામાં આવ્યા.

મેસર્સ હિન્દુસ્તાન સ્ટીલ લિ. વિરુદ્ધ ઓરિસ્સા રાજ્ય (૧૯૬૯) ૨ એસ.સી.સી ૬૨૭: ૧૯૭૦ (૧) એસ.સી.આર ૭૫૩;

કમિશનર ઓફ સેલ્સ ટેક્સ, ઉત્તર પ્રદેશ વિરુદ્ધ સંજીવ ફેબ્રિક્સ (૨૦૧૦) ૯
એસ.સી.સી ૬૩૦ : ૨૦૧૦ (૧૧) એસ.સી.આર ૬૨૭ – સંદર્ભિત.

કેસ લો સંદર્ભ

૨૦૦૧	(૧) અલગ પાડવામાં આવ્યા	પેરા ૫
એસ.સી.આર ૧૯૫		
૧૯૭૦	(૧) સંદર્ભિત	પેરા ૭
એસ.સી.આર ૭૫૩		
૨૦૧૦	(૧૧) સંદર્ભિત	પેરા ૭
એસ.સી.આર ૬૨૭		

સિવિલ અપીલ અધિકારક્ષેત્ર: સિવિલ અપીલ નંબર ૧૦૫૫૪ વર્ષ ૨૦૧૦.

ટેક્સ કેસ નં. ૧૮૩૪ વર્ષ ૨૦૦૬ માં મદ્રાસ ખાતેના જ્યુડિકેયરની હાઈકોર્ટના
તારીખ ૨૯.૦૯.૨૦૦૯ ના ચુકાદા અને આદેશ પરથી.

સાથે

સી. એ. નંબર્સ ૧૦૫૬૨ અને ૧૦૫૬૩ વર્ષ ૨૦૧૦

સુબ્રત બિરલા, એસ. સી. બિરલા, અપીલકર્તા તરફથી વકીલો.

બી. બાલાજી, મુથુવેલ પાકની, પ્રતિવાદી તરફથી વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો આ મુજબ આપવામાં આવ્યો હતો

શિવ કીર્તિ સિંહ, ન્યાયમૂર્તીશ્રી. ૧. ટેક્સ કેસ નંબર્સ ૧૮૩૪ વર્ષ ૨૦૦૬, ૨૩૦૭ વર્ષ ૨૦૦૮ અને રિટ પિટિશન નં. ૧૮૭૭૦ વર્ષ ૨૦૦૦ માં મદ્રાસ ખાતેના જ્યુડિકેયરની હાઈકોર્ટના તારીખ ૨૯.૦૯.૨૦૦૯ ના સામાન્ય ચુકાદા અને આદેશને આ અપીલોમાં પડકારવામાં આવ્યો છે. હાઈકોર્ટે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૩-૯૪ અને ૧૯૯૪-૯૫ ના સંદર્ભમાં અપીલકર્તા કરદાતા ના કેસને નકારી કાઢ્યો છે અને પરિણામે દંડના પડકારને પણ નકારી કાઢ્યો છે અને આથી સેલ્સ ટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલના આદેશને માન્ય રાખ્યો છે જે મૂળ સત્તાધિકારી તેમજ અપીલીય સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા તમિલનાડુ જનરલ સેલ્સ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૫૯ (જે હવે પછી 'અધિનિયમ' તરીકે ઓળખાય છે) હેઠળના આદેશોમાંથી ઉદ્ભવ્યો હતો, જે તમામ અપીલકર્તાની વિરુદ્ધ હતા.

૨. બંને આકારણી વર્ષો માટે વિવાદ અપીલકર્તા દ્વારા વેચવામાં આવતા માલસામાનના વર્ગીકરણને લગતા કાયદાના મુદ્દા પૂરતો મર્યાદિત છે. અપીલકર્તાના જણાવ્યા મુજબ તે અન્ય દેશોમાંથી આયાત કરાયેલ ઇલેક્ટ્રોનિક માલસામાન (સર્વેક્ષણ સાધનો) ના વેચાણમાં સંકળાયેલ છે અને આવા માલસામાન અધિનિયમની અનુસૂચિ I ના ભાગ-બી ની એન્ટ્રી ૫૦ હેઠળ આવવા જોઈએ જે ૩% નો દર આકર્ષે છે. બીજી બાજુ સત્તાવાળાઓએ એવું વલણ અપનાવ્યું છે કે સર્વેક્ષણ સાધનો, પછી ભલે તે ઇલેક્ટ્રોનિક હોય કે અન્યથા, અનુસૂચિ I ના ભાગ-એફ ની એન્ટ્રી ૧૪ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યા છે, જે ૧૬% ના દરે ચાર્જેબલ છે. કારણ કે અપીલકર્તાના દાવાને કોમર્શિયલ ટેક્સ ઓફિસર દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યો ન હતો જેણે અપીલકર્તાનું ૧૬% ના દરે આકલન કર્યું જેનાથી ટેક્સ તેમજ દંડની માંગણી થઈ, અપીલકર્તાએ એપેલેટ કમિશનર સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી. અસફળ થતાં, અપીલકર્તાએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ વધુ અપીલ દાખલ કરી અને ત્યારબાદ બાબત હાઈકોર્ટમાં પહોંચી જેના પરિણામે અપીલ હેઠળનો આક્ષેપિત આદેશ આવ્યો. બે સંબંધિત એન્ટ્રીઓ, એટલે કે ભાગ-બી ની એન્ટ્રી ૫૦ અને અનુસૂચિ I ના ભાગ-એફ ની એન્ટ્રી ૧૪ નીચે મુજબ છે:

ભાગ-બી

નીચેનું કોષ્ટક:

ક્રમ	માલસામાનનું વર્ણન	લેવીનો પોઈન્ટ	ટેક્સનો
------	-------------------	---------------	---------

નં.			દર
૫૦	ઇલેક્ટ્રોનિક સિસ્ટમ્સ, સાધનો, ઉપકરણો, એપ્લાયન્સીસ અને અન્ય ઇલેક્ટ્રોનિક માલસામાન (અનુસૂચિમાં બીજે ક્યાંય ઉલ્લેખિત કર્યા સિવાય) પરંતુ ઇલેક્ટ્રોનિક કેશ રજિસ્ટરિંગ, ઇન્ડેક્સિંગ, કાર્ડ પંચિંગ, ફેન્કિંગ, એડ્રેસિંગ મશીનો અને એનાલોગ અને ડિજિટલ વેરાઇટીના કમ્પ્યુટર્સ, વન રેકૉર્ડ યુનિટ્સ, વર્ડ પ્રોસેસર અને અન્ય ઇલેક્ટ્રોનિક માલસામાન અને આવા તમામ માલસામાનના ભાગો અને એસેસરીઝ સહિત	રાજ્યમાં પ્રથમ વેચાણના પોઇન્ટ પર	૩%

ભાગ-એફ

નીચેનું કોષ્ટક:

ક્રમ નં.	માલસામાનનું વર્ણન	લેવીનો પોઈન્ટ	ટેક્સનો દર
૧૪	દૂરબીન , મોનોક્યુલર , ઓપેરા ગ્લાસ, અન્ય ઓપ્ટિકલ ટેલિસ્કોપ, ખગોળીય સાધનો, માઈક્રોસ્કોપ, બાયનોક્યુલર માઈક્રોસ્કોપ, બૃહદદર્શક કાચ , ડિફ્રેક્શન ઉપકરણો અને તેના માઉન્ટિંગ્સ જેમાં થિયોડોલાઈટ , સર્વેક્ષણ સાધનો અને ઓપ્ટિકલ લેન્સના ભાગો અને તેની એસેસરીઝનો સમાવેશ થાય છે	રાજ્યમાં પ્રથમ વેચાણના પોઈન્ટ પર	૧૬%

૩. અન્ય દેશોમાંથી આયાત કરાયેલ માલસામાન અંગે અપીલકર્તાની પોતાની ઘોષણા કે જે કસ્ટમ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ સર્વેક્ષણ સાધનો તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા, તેના આધારે સત્તાવાળાઓના સુસંગત તારણને સ્વીકારવામાં કોઈ

મુશ્કેલી નથી કે માલસામાન સામાન્ય અભિવ્યક્તિ 'સર્વેક્ષણ સાધનો' દ્વારા આવરી લેવામાં આવે છે. મુખ્ય વિવાદ એ છે કે શું ઇલેક્ટ્રોનિક સર્વેક્ષણ સાધનો હોવાને કારણે માલસામાન એન્ટ્રી ૧૪ ની બહાર રહેશે જેથી એન્ટ્રી ૫૦ હેઠળ આવી શકે. હાઈકોર્ટ અને તમામ સત્તાવાળાઓએ એવો સુસંગત મત લીધો છે કે એન્ટ્રી ૫૦ પોતે જ સ્પષ્ટ કરે છે કે તે તમામ ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો, ઉપકરણોને આવરી લે છે, સિવાય કે જે અનુસૂચિમાં બીજે ક્યાંય નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવ્યા હોય અને કારણ કે પ્રશ્નમાં રહેલ માલસામાન ભાગ-એક્સ ની એન્ટ્રી ૧૪ માં સામાન્ય શબ્દ 'સર્વેક્ષણ સાધનો' હેઠળ નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવ્યા છે, તેઓ ભાગ-બી ની એન્ટ્રી ૫૦ માંથી બાકાત રહેશે.

૪. અમે પક્ષકારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને લંબાણપૂર્વક સાંભળ્યા છે. અમને હાઈકોર્ટ અને સત્તાવાળાઓ કરતાં અલગ મત લેવા સમજાવવા માટે, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે હાઈકોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરાયેલી રજૂઆતોનો પુનરોચ્ચાર કર્યો અને આગળ અનુસૂચિ I ના ભાગ-બી માં એન્ટ્રીઓ ૩૮ થી ૪૨ જેવી કેટલીક એન્ટ્રીઓ પર પ્રકાશ પાડ્યો અને ધ્યાન દોર્યું કે આ એન્ટ્રીઓ, જે તમામ ૩% ના દરે ટેક્સની જોગવાઈ કરે છે તે ડુપ્લિકેટિંગ મશીન, ટેલિપ્રિન્ટર, ટાઇપરાઇટર, ટેબ્યુલેટિંગ/કેલ્ક્યુલેટિંગ મશીન અને ઘડિયાળો/ટાઇમ પીસ જેવા વિવિધ મશીનો પહેલાં તમામ એન્ટ્રીઓમાં "ઇલેક્ટ્રોનિક" શબ્દનો ઉપયોગ કરે છે. રજૂઆત એવી છે કે ઉપર નોંધેલ વિવિધ

એન્ટ્રીઓમાં આવા ઇલેક્ટ્રોનિક મશીનોની ગણતરી કર્યા પછી, તમામ બાકી રહેલા ઇલેક્ટ્રોનિક સિસ્ટમ, ઉપકરણ અને અન્ય ઇલેક્ટ્રોનિક માલસામાન માટે સમાન ૩% ના દરે ટેક્સ વસૂલવાની નીતિ હતી અને જો એન્ટ્રી ૫૦ માં વપરાયેલા શબ્દો પર આધાર રાખીને કોઈ અન્ય અર્થ આપવામાં આવે, ખાસ કરીને જે કોંસમાં છે – "અનુસૂચિમાં બીજે ક્યાંય નિર્દિષ્ટ કરેલા સિવાય" તો પછી એન્ટ્રીઓ ૩૮ થી ૪૨ દ્વારા આવરી લેવામાં આવેલા ડુપ્લિકેટિંગ મશીન, ટેલિપ્રિન્ટર વગેરેને દર્શાવવા માટે "ઇલેક્ટ્રોનિક" શબ્દનો ઉપયોગ કરવાનો કોઈ તર્ક રહેશે નહીં. આ રજૂઆતમાં યોગ્યતાનો અભાવ છે. અનુસૂચિનો ભાગ-બી કૃષિ પેદાશો, શાકભાજીના તેલ, કેરોસીન, એલ્યુમિનિયમના ઘરગથ્થુ વાસણો, કાચું ઊન, હોઝિયરીનો માલ, સોના અને ચાંદીની વસ્તુઓ, સાયકલ, ટ્રેક્ટર, વિવિધ ઇલેક્ટ્રોનિક વસ્તુઓ, ટેલિવિઝન સેટ, ગ્રામોફોન જેવી વિવિધ પ્રકારની ચીજવસ્તુઓને આવરી લે છે, જે તમામ ૩% ના દરે ચાર્જેબલ છે. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, ભાગ-બી ની એન્ટ્રી ૫૦ નો હેતુ માત્ર એવી બાકી રહેલી ઇલેક્ટ્રોનિક સિસ્ટમ, ઉપકરણ વગેરેને સમાવવાનો છે જે અનુસૂચિમાં બીજે ક્યાંય ઉલ્લેખિત નથી અને તેથી ૩% ના દરે ચાર્જેબલ છે. સ્પષ્ટપણે, જો બીજે ક્યાંય ઉલ્લેખિત હોય અને અલગ દરે ચાર્જેબલ હોય, તો તેઓનો એન્ટ્રી ૫૦ હેઠળ સમાવેશ કરી શકાય નહીં. આ નિષ્કર્ષ ભાગ-એફ માં એન્ટ્રી ૧૪ ની બરાબર પહેલાની કેટલીક એન્ટ્રીઓ પર નજર નાખવાથી વધુ મજબૂત બને છે. એન્ટ્રીઓ ૧૦, ૧૧, ૧૨ અને ૧૩ માં ૧૬% ના દરે ચાર્જેબલ માલસામાન આવરી લેવામાં આવ્યા છે, જેમ કે ટાઇપરાઇટર, ટેલિપ્રિન્ટર, ટેલ્યુલેટિંગ, કેલ્ક્યુલેટિંગ મશીન

અને ડુપ્લિકેટિંગ મશીન વગેરે. આ તમામ ચાર એન્ટ્રીઓમાં આ મશીનોની ઇલેક્ટ્રોનિક વેરાઈટીનો ચોક્કસ બાકાત છે. બીજી બાજુ સંબંધિત એન્ટ્રી નં. ૧૪ માં કોઈપણ મશીનો અને ઉપકરણો જેમ કે સર્વેક્ષણ સાધનોની ઇલેક્ટ્રોનિક વેરાઈટીનું આવું બાકાત સ્પષ્ટપણે ગેરહાજર છે. સ્પષ્ટપણે ઇચ્છિત અસર ઇરાદાપૂર્વક છે જેથી તમામ પ્રકારની દૂરબીન, મોનોક્યુલર, સર્વેક્ષણ સાધનો વગેરેનો સમાવેશ કરી શકાય, પછી ભલે તે મેન્યુઅલ હોય કે ઇલેક્ટ્રોનિક. જો ઈરાદો અલગ હોત, તો એન્ટ્રી ૧૪ માં પણ અન્ય જુદા જુદા મશીનો અથવા સાધનોના સંદર્ભમાં એન્ટ્રી નં. ૧૦ થી ૧૩ ની જેમ 'ઇલેક્ટ્રોનિક' સર્વેક્ષણ સાધનોને બાકાત રાખીને દાખલ કરી શકાયા હોત અને સ્પષ્ટ કરી શકાયા હોત. તેથી, નિષ્કર્ષ સ્પષ્ટ છે કે ઇલેક્ટ્રોનિક સર્વેક્ષણ સાધનો પણ અધિનિયમની પ્રથમ અનુસૂચિના ભાગ-એફ ની એન્ટ્રી નં. ૧૪ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

૫. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે (૨૦૦૧) ૨ એસ.સી.સી ૧૩૯ માં નોંધાયેલ મેસર્સ બીપીએલ લિમિટેડ વિરુદ્ધ આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યના કેસમાં ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. આ ચુકાદાની હાઈકોર્ટ દ્વારા વિસ્તૃત ચર્ચા કરવામાં આવી છે અને તેને આ કેસની હકીકતોમાં લાગુ ન પડતો હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું છે. અમે ઉક્ત ચુકાદામાં સંકળાયેલા તથ્યો અને કાયદા પર પણ વિચાર કર્યો છે અને અમે હાઈકોર્ટના નિષ્કર્ષ સાથે સંમત છીએ. તે કેસમાં આંધ્રપ્રદેશ જનરલ સેલ્સ ટેક્સ

એક્ટ, ૧૯૫૭ હેઠળનો વિવાદ "ઇલેક્ટ્રોનિક ગુડ્સ" (ઇલેક્ટ્રોનિક માલસામાન) શબ્દની વ્યાખ્યાના અર્થઘટન પર હતો. વ્યાખ્યાના આધારે એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે માલસામાન "ઓટોમેટિક વોશિંગ મશીન" ઇલેક્ટ્રોનિક ગુડ્સ શબ્દ દ્વારા આવરી લેવામાં આવતો હતો અને અન્ય આઈટમ એટલે કે એન્ટ્રી ૩૮ (IV) હેઠળ નહીં જે ઇલેક્ટ્રિકલ વોશિંગ મશીન સહિતની ઇલેક્ટ્રિકલ આઈટમ્સને લગતી હતી. તે કેસમાં વપરાયેલા અને અર્થઘટન કરાયેલા શબ્દો અને અભિવ્યક્તિઓ સંપૂર્ણપણે અલગ હતા અને વર્તમાન કેસમાં અપીલકર્તાને કોઈ મદદ કરતા નથી.

૬. પરિણામે, ટેક્સ કેસ નંબર્સ ૧૮૩૪ વર્ષ ૨૦૦૬ અને ૨૩૦૭ વર્ષ ૨૦૦૮ માંથી ઉદ્ભવતી સિવિલ અપીલો નિષ્ફળ થવી જોઈએ. જોકે, દંડ લાદવાને પડકારતી રિટ પિટિશનમાંથી ઉદ્ભવતી અપીલ એ રજૂઆતોના પ્રકાશમાં વધુ વિચારણાને પાત્ર છે કે અપીલકર્તા ૧૯૮૫ થી સમાન વ્યવસાયમાં છે અને વિચારણા હેઠળના બે આકારણી વર્ષોને બાદ કરતાં આ પ્રકારનો કોઈ વિવાદ અથવા ઝઘડો ક્યારેય ઉદ્ભવ્યો ન હતો. એ દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે ૧૯૯૩ ના વર્ષમાં વ્યાપક સુધારાઓને કારણે અગાઉની તમામ અનુસૂચિઓ ફરીથી લખવામાં આવી હતી અને કારણ કે મોટાભાગની ઇલેક્ટ્રોનિક વસ્તુઓ ભાગ-બી હેઠળ લાવવામાં આવી હતી, તેથી પ્રશ્નમાં રહેલ માલસામાન ભાગ-બી ની એન્ટ્રી નં. ૫૦ દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે કે નહીં તે અંગે વાસ્તવિક વિવાદ અથવા

ગેરસમજ ઉભી થઈ હતી. તે આ રીતે આવરી લેવાયેલ છે તેવી વાસ્તવિક માન્યતા સાથે, અપીલકર્તાએ બાબતની લડત આપી અને તે પ્રક્રિયામાં બંને આકારણી વર્ષો માટે કુલ મળીને આશરે રૂ. ૧૫.૪૮ લાખના દંડનો સામનો કરવો પડ્યો. આમાંથી, અપીલકર્તા આશરે રૂ. ૩.૭૪ લાખ ચૂકવ્યા હોવાનો દાવો કરે છે પરંતુ હજુ પણ લગભગ રૂ. ૧૧.૭૩ લાખ દંડ તરીકે ચૂકવવાપાત્ર બાકી રહે છે. એ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તાના કેસની યોગ્યતાને ધ્યાનમાં રાખીને આ કોર્ટે દંડની વસૂલાત પર સ્ટે આપ્યો છે. તેથી, એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ન્યાયના હિતમાં અપીલકર્તાની શુદ્ધ બુદ્ધિની માન્યતાના આધારે બાકીનો દંડ બાજુ પર રાખવામાં આવે કે તે માત્ર ૩% ના દરે જ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે અને તેથી સત્તાવાળાઓ દ્વારા આકલન કરાયેલ ટેક્સ સમયસર ન ચૂકવવામાં કોઈ મેન્સ રિયા (mens rea – ગુનાહિત ઇરાદો) નો સંપૂર્ણ અભાવ હતો. એ પણ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે આશરે રૂ. ૧૬.૩૯ લાખની કુલ ટેક્સ માંગ સામે અપીલકર્તાએ અત્યાર સુધીમાં લગભગ રૂ. ૧૬.૧૮ લાખ ચૂકવી દીધા છે.

૭. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખીને દંડ લાદવા સામેની રજૂઆતોને સમર્થન આપ્યું છે:—

(૧) મેસર્સ હિન્દુસ્તાન સ્ટીલ લિ. વિરુદ્ધ ઓરિસ્સા રાજ્ય, (૧૯૬૯) ૨ એસ.સી.સી ૬૨૭

(૨) કમિશનર ઓફ સેલ્સ ટેક્સ, ઉત્તર પ્રદેશ વિરુદ્ધ સંજીવ ફેબ્રિક્સ,
(૨૦૧૦) ૯ એસ.સી.સી ૬૩૦

મેસર્સ હિન્દુસ્તાન સ્ટીલ લિ. ના ફરિયાદી માં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જોકે કાયદો દંડ લાદવાની પરવાનગી આપે છે પરંતુ તેમ છતાં સંબંધિત સત્તાધિકારી પાસે વૈધાનિક જવાબદારી નિભાવવામાં નિષ્ફળતા માટે દંડ લાદવો જોઈએ કે કેમ તે ધ્યાનમાં લેવા માટે ન્યાયિક વિવેકાધિકાર છે. આવી સ્થિતિમાં તમામ સંબંધિત સંજોગોને ધ્યાનમાં લીધા પછી વિવેકાધિકારનો ન્યાયિક રીતે ઉપયોગ થવો જોઈએ. ભલે લઘુત્તમ દંડ નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો હોય, સત્તાધિકારી કેટલીક વિચિત્ર પરિસ્થિતિઓમાં કોઈ દંડ લાદવાનો ઇનકાર કરવામાં વાજબી હોઈ શકે છે, જેમ કે, જ્યાં ભંગ એ શુદ્ધ બુદ્ધિની માન્યતામાંથી ઉદ્ભવે છે કે ગુનેગાર કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત રીતે કાર્ય કરવા માટે જવાબદાર નથી. સંજીવ ફેબ્રિક્સમાં એ પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે એક ખંડન કરી શકાય તેવી પૂર્વધારણા છે કે દરેક ગુનામાં મેન્સ રિયા એ આવશ્યક ઘટક છે. ટેક્સ કાયદા હેઠળ ઊભા થયેલા ગુના માટે મેન્સ રિયા આવશ્યક છે કે કેમ તે તપાસવા માટે, ત્રણ પરિબલો પર વિશેષ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે, (i) કાયદાનો ઉદ્દેશ્ય અને યોજના; (ii) કલમની ભાષા; અને (iii) દંડનું સ્વરૂપ. કારણ કે તે કેસમાં ગુનો બનવા માટેની સંબંધિત અભિવ્યક્તિ રીતે રજૂ કરે છે હતી, કોર્ટે ઠરાવ્યું કે દંડને આકર્ષિત કરતો ગુનો માત્ર ત્યાં જ સ્થાપિત થશે જ્યાં એ સાબિત થાય કે ડીલરે

કાયદાની અવગણના કરીને ઈરાદાપૂર્વક કાર્ય કર્યું છે અને તે આજ્ઞાભંગ કરનારા અથવા અપ્રમાણિક આચરણ માટે દોષિત છે.

૮. વર્તમાન કેસમાં અધિનિયમની કલમ ૧૨ હેઠળ આકારણી સત્તાધિકારી દ્વારા રિટર્ન સબમિટ ન કરવા અથવા ખોટું અથવા અધૂરું રિટર્ન સબમિટ કરવા માટે, બંને માટે, દંડ લાદી શકાય છે. સત્તાવાળાઓની નજરમાં અપીલકર્તાએ ખોટું રિટર્ન સબમિટ કર્યું છે જેના કારણે કલમ ૧૨ ની સંબંધિત કલમો અનુસાર દંડ લાદવામાં આવ્યો. ૧૯૯૩ માં અનુસૂચિમાં સુધારાઓને કારણે વિવાદની સ્થિતિ ઊભી થઈ હતી અને તે માત્ર તાત્કાલિક બે આકારણી વર્ષો પૂરતી જ મર્યાદિત હતી તે ધ્યાનમાં લેતા અને આ કોર્ટમાં પણ અપીલકર્તા પાસે એક સારો દલીલ કરવા યોગ્ય કેસ હતો જેણે દંડના આદેશો પર સ્ટે આપ્યો હતો તે ધ્યાનમાં લેતા, અમને જણાય છે કે અપીલકર્તા દ્વારા સબમિટ કરવામાં આવેલ રિટર્ન એ અપીલકર્તાના સ્ટેન્ડની શુદ્ધતામાં શુદ્ધ બુદ્ધિની માન્યતાના કારણે હતું કે પ્રશ્નમાં રહેલ માલસામાન માત્ર ૩% ના દરે જ ચાર્જેબલ છે. અમારા સુવિચારિત મતે, કેસની હકીકતોમાં એવું ઠરાવવું યોગ્ય રહેશે નહીં કે અપીલકર્તાએ એવું રિટર્ન સબમિટ કર્યું હતું જે તેની જાણ કે માન્યતા મુજબ ખોટું હતું. આ ચુકાદાના આધારે કાનૂની વિવાદના પરિણામ પછી જ, સત્તાવાળાઓ હવે પછી એમ ઠરાવવામાં વાજબી હોઈ શકે છે કે રિટર્ન ખોટું હતું. આવી સ્થિતિમાં અપીલકર્તાને ખોટું રિટર્ન સબમિટ કરવા માટે દોષિત ઠેરવવો જેથી તેના માટે દંડ આકર્ષિત થઈ

શકે તે વિવેકાધિકારનો ન્યાયી અને યોગ્ય ઉપયોગ રહેશે નહીં. તેથી, કેસની વિશિષ્ટ હકીકતોમાં અને ન્યાયના હિતમાં, અમે દંડની બાકી લેણી રકમ બાજુ પર રાખીએ છીએ. જોકે, અપીલકર્તા દ્વારા પહેલેથી જ ચૂકવવામાં આવેલ દંડ પરત કરવામાં આવશે નહીં અને તેને આ લાંબા સમય સુધી ચાલેલા મુકદ્દમાના ખર્ચ તરીકે પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓ દ્વારા જાળવી રાખવામાં આવી શકે છે.

૯. પરિણામે, આકારણી આદેશોને પડકારતી સિવિલ અપીલ નંબર્સ ૧૦૫૫૪ અને ૧૦૫૬૨ વર્ષ ૨૦૧૦ ફગાવી દેવામાં આવે છે. દંડને લગતી બાકીની અપીલ સિવિલ અપીલ નંબર ૧૦૫૬૩ વર્ષ ૨૦૧૦ એ હદે મંજૂર કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા પાસેથી દંડની બાકી રકમ વસૂલ કરવામાં આવશે નહીં. વધુ ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ રહેશે નહીં.

અપીલોનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો.

નિધિ જૈન

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.